

lró-déé yíková-qǵ ferii-déé fattma ltzíl

Kabaazlya

Á qǵǵgbǵǵ stst lró-déé kezéńbiidi tjjaaréé né déé tllíl tldamáána tráa na bédéé yíková qéyi-qéyi ńdt
tldéńdem né kééna lró-déé ldt yuú, na toovonúm, na fεεztrε qǵqǵ déé yuú,

Á qǵǵgbǵǵ stst lró-déé yíková-déé sǵǵnáa na kpεεnáa weeyéle yóóni wǵǵǵná tráa-déé laakárt kǵsíl
bika qǵqǵ iiyéle tráa-déé lomaazé waabíst wenbí buté bulá boyuú qúúlinya wenkí ktáa tráa wónyúú
qáamá bǵńmátl káma balíl fitíina na kadambǵrǵtl-daá né,

Á qǵǵgbǵǵ stst btgéé qóóle gε yíková-déé kujǵǵ dtnáa ifére tráa-déé yíková káma bíkábíst lró qóóle
lst lkpǵǵná qóni iyoona lró-déé imuulidé na ldéé yorńti,

Á qǵǵgbǵǵ stst btmǵǵna qlstná wenbí buté bulá téédtwá-déé qǵńdlrε-tám ttást bnyǵǵzl né,

Á qǵǵgbǵǵ stst téédtwá-déé mará baǵńmáa tákaraqǵ baltzíl tl fattma stst bánznáa tráa-déé yíková
tjjaaréé né, na lró-déé kezéńbiidi, na lró-déé gírímá, na aláa na abaaláa-déé yíková-déé qéyi-qéyi lám,
bika qǵqǵ bazlǵéé stst bánznáa tráa-déé bluzán-daá boqé na bǵnyǵǵzl tráa-déé cǵwǵrε fεεztrε-daá,

Á qǵǵgbǵǵ stst téédtwá tǵǵmáa tákaraqǵ ktina qǵ né na téédtwá-déé bǵwǵqε bánýaa qε stst Nations
Unies waazím stst bánznáa wenbí buté bulá tráa qúúlinya rǵǵa-daá tfa tráa-déé yíková na bédéé fεεztrε
gírímá,

Á qǵǵgbǵǵ stst yíková tǵń na fεεztré tǵń tldéé bala tl kǵqǵmǵǵ kééna wenbí bíteblá báa weení lkpǵǵ
tl yíni né,

Wenbá rǵǵa bǵǵǵǵ baǵńmáa bǵwǵtl ttna né

baazíl stst: qúúlinya rǵǵa bǵwǵtl ttna tldamáána tráa-déé yíková kééna kpǵńqε wendé tráa rǵǵa na

téédítwá ríŋa waalá títlast tsí bofu né káma tró báa weení na zamóó báa wenkí baanít bówótt tina né bála konkárlí bastná baltzít fatlma yíková tirm na fεεzlrε na wúllí yáá bεdée bíya ketí-daá, bika butlá títlast qúqú bacáart badl qεfεε-qεfεε bεdée téédít-daá yáá qúúlinya ríŋa-daá beyéle tráa ttulí bika bofu ye qéyi-qéyi-daá báa lénle, téédítwá wentí ttiva bówóttwá tina toovonúm né tldaá na téédítwá wentí ttwε tldεεzít né.

Wéqε kaqaa-ńqε

Bánlóróó tró báa weení na kezéńbíídi gε bika bεdée qóóótt na yíková kεgée qéyi-qéyi gε. Bówεná laakárl na trótt bika butbóóótt bóóóóná qamá koobíre cówóre.

Wéqε 2

Báa weení wánbutzí tqεεztná yíková na kezéńbíídi ttwε bówótt tina tt-daá né, btdakéeena taazít btdamáána tanóó yáá aló yáá abaaló yáá kóńóm yáá aqíini yáá kowurodóm-dée lomaazé yáá cówóre-daá yáá tró-dée arizikí yáá ldée lóróó-jó yáá yáási báa wenkí-daá.

Bika qúqú, btdalá kamaata taazít tóóó téédít mará-dée cówóre-daá, yáá tóm fúóódt-dée cówóre yáá téédít na téédítwá-dée qamá-daá sóó-dée cówóre yáá téédít wentí-daá tró waagálílna né. Báa butlá stst téédít tirm tiiyuú ttldt yáá ttwε natírlt-dεεzít né, tldayúúta ttldt yáá téédít natírlt wénbεεmí kóóóóó.

Wéqε 3

lró báa weení wεna yíko idi ldée qúúlinya, kezéńbíídi na beféré ldée alaaflya cówóre.

Wéqε 4

Bádángbáa naáro yomíti yáá bówótá lám. Beegízi kpataa yomíti na yomáa-dée yám.

Wéqε 5

Badánlám naáro qeciriqi yáá banáázt yt yáá balá yt wenbí btdamóóná balá tró né yáá banímíízt yt.

Wéde 6

lrú báa weení wEná yíko battlí ldÉE lrútt na ldÉE tlastwá báa lénle.

Wéde 7

lráa ríŋa kÉE dáyí-dáyí gE mará-jǝ bɪdakÉÉna taazí na bínbɔɔzǝ bekéti lráa dáyí-dáyí bɪdakÉÉna taazí yáa na wenbí bɪyaavóo mará awE bɔwútt ttna tɪdaá nÉ.

Wéde 8

lrú báa weení wEna yíko iyéle bɔnyɔɔzǝ bafúʊ ldÉE tǝm téédɪ-dÉE tǝmvʊʊráa-jǝ abɪgÉE st boomúúli yt beɪÉE ldÉE yíkowá wentí mará waava yt.

Wéde 9

Bedengbím naárʊ bɔtɔ yáa baltzǝ yt téédɪ bɪdɛkÉÉna seríya nakírɪ.

Wéde 10

lrú báa weení wEná yíko tǝmvʊʊráa bɔwE badɪ nÉ yáa gómínantɪ tɪtt ldÉE tǝm. Bɪka balá wenbí wánjááɪ nÉ dáyí-dáyí-daá yáa zamɔɔ-daá. BɪÉ bɪnáa stst babílɪzɪ betísi becélé yt ldÉE yíkowá yáa wenbí bɪllá ldÉE tɪlast nÉ yáa wenbí bínbɪzǝ bɪltzǝ yt tǝm-daá nÉ.

Wéde 11

Bɪɔbɔɔzǝ bakpa lrú báa weení gE boobuuná tǝm bɪdamáána kideevééniti-dÉE lám nÉ, hált bafʊʊná yt bɪlá qactɪt-ctɪt stst waalá wenbí bómbuunáa yt nÉ.

Bɪɔbɔɔzǝ bakpa naárʊ stst waalá bideevé bɪka sáátt wenkí bɪdÉE lakást waalá nÉ, téédɪ yáa qúúlinya yíko dɪnáa bÉÉna stst bɪdakÉE bideevé. Bɪɔbɔɔzǝ qʊqʊ bamílt tɪtgbamʊʊ bɪcɛzǝ mará weená baazɪt zaamáánt wenkí waayíst nÉ.

Wéde 12

Bɪdɔbɔɔzi naárɔ tsɔɔ trɔwɔ, yáá ulé lɛ́ɛ koobire yáá ulé lɛ́ɛ ɔ́áana yáá ulé lɔɔndɪnáa-déé tɔ́m-daá na iwenbire sɔɔlɪm yáá ulá wenbí blɛ́ blɔ́rɔst trɔwɔ yáá bitisi ulé né. lrɔ́ báa weení wɛná yíko mará ifére trɔɔzɪ na blɛ́ kɔrɔmɔtɔ na wenbí st blɔ́rɔst yt né.

Wéde 13

lrɔ́ báa weení wɛná yíko ikíli yáá ulɪzɪ lɛ́nlé tɔɔlɛ́ɛ slɛ́ɔɔ lɛ́ɛ laadɔɔ-rɔ né.

lrɔ́ báa weení wɛná yíko ulɪ laadɔɔ báa wenká-daá blɔ́pɛ́lɪna lɛ́ɛ laadɔɔ blɔ́ka tɔ́abɪst kadaá ɔ́ɔɔɔ.

Wéde 14

lrɔ́ báa weení á blɛ́ɛ st balá yt deciriɔi, twɛná yíko tɔ́aa blɔ́ka iyuú yaajɔɔzɪɔé laadást slɔ́ganáa-daá.

lráa wenbá baajáa baranáa tɔ́m yáá badanɔ́m ná bɔ́wɔ́ɔɔ baayáaɔɔ stɪ Nations Unies né-déé mará yáá wenbí bánjááɔt né tɔ́mɔɔná boyuú yíkowá wentí ɔ́áaɪmátt né-déé alɔ́báraa.

Wéde 15

lrɔ́ báa weení wɛná yíko iyuú lɛ́ɛ tɛ́ɛɔtɔ́íídi-déé tákaraɔá.

Bɪdɔbɔɔzi bekízi lrɔ́ tákaraɔá fáa wenbire sɔɔlɪm rɔɔzɪ yáá bekízíyi stɪ tɔ́kɛ́ɛ tɛ́ɛɔtɔ́íídi tákaraɔá.

Wéde 16

Alɔ́ na abaalɔ́ wenbá baadála sááre né wɛná yíko bɔ́kpɔɔ ɔ́amá blɔ́aké́ɛna taazɪ tɪdamáana tanɔ́ɔ yáá tɛ́ɛɔt yáá aɔ́ííni. Alɔ́ na abaalɔ́ wɛná yíkowá ɔ́éyi-ɔ́éyi wenbí blɔ́damáana hiiye yáá klɛ́ɛ cɔ́wɔ́re yáá klɛ́ɛ tarɪt-daá né.

Blɛ́ɛ tɪlast ge tráa tɪmátt banɪt ɔ́amá naanɪ ná balá hiiye.

Koobíre kÉÉna zamóó-daá-dÉÉ kpínqÉ wendÉ qíjaaréÉ né, bulÉ bŭrɔɔzÍ né, bulá tÍlast zamóó yáá tÉÉdt ifére qíró.

WÉqÉ 17

BínbɔɔzÍ trŭ báa weení lɔóó iriké né yáá zamóó-daá né iyuú tɔóó qáctrl-ctrl.

Bldɔbóózt naárŭ lbÉ trɔwŭ-dÉÉ qáctrl-ctrttl.

WÉqÉ 18

Báa weení wEná yíko tmáázt yáá tkuná laakárt ldt trɔɔzÍ yáá tlá ldÉÉ adííni, bulÉ btgÉÉ ná stst wánbtzÍ

tkÉÉ adííni á tɔɔlÉÉ, yáá ldÉÉ wénbiréfúúle yáá twÍlt stst móó médÉÉ adííni ndó yáá iwenbiré fúúle.

Wenbí burÍŋa qáádt qó né, trŭ wánbtzÍ lltzÍ yÉ fátma yáá tltná yÉ ldt yáá zamóó wtÍlt-daá yáá lám-daá yáá bɔwŭtl-daá yáá sóózt-dÉÉ lám-daá.

WÉqÉ 19

lrŭ báa weení wEná yíko tlá bayáana ldÉÉ lomaazÉ yáá tŋmátl wentí tlwáa yl né, btnáa stst bldabóózt trŭ

tnyé st lltzÍ ldÉÉ lomaazÉ né yáá ldÉÉ st tcaa yáá iyuú laabáárŭ yáá tlá bayáana báa lénlé laabáárŭ ktrŋ

yáá lomaazÉ na nÍbáánt rÍŋa kpátáa laabáárŭ wánbtzÍ ktbana ktala trŭ né.

WÉqÉ 20

lrŭ báa weení wEná yíko íbó kediiziya zamóó-daá btka qŭdq twEná yíko tɔóó zamóó-daá.

Bldɔbóózt bamÍlt naárŭ nŭŭnt st Ísŭŭ bɔwŭqÉ naqéré-daá.

WÉqÉ 21

lrŭ báa weení wEná yíko tltná ldÉÉ tÉÉdt-dÉÉ ketí yáá tbaná nEbÉrÉ baaltzÍ wÉ zamóó-daá né bldEkÉÉna qóóle.

Bumɔɔna tɛɛɗi bɔ baa weenɪ, ʔ st bɔkpɔɔ yi tumɛɛ ɗɛɛ tɛɛɗi-daʔ, bofu marʔ qɛyɪ-qɛyɪ ɲnʔ.

Tɛɛɗi biya-dɛɛ wɛnbire sɔɔlɪm kɛɛna bɛdɛɛ boyuʔ tɛɛɗi-dɛɛ kɛtɪ-dɛɛ kabaazɪya, tɛtɛ tɔɔ ɗlʔ qactɪt-ctɪt wenki ktɗlʔ kamaata balʔtt fattma qamʔ-rɔ bɪka bulʔ qɛyɪ-qɛyɪ-daʔ yʔʔ mʊstɛ-daʔ yʔʔ nɪbaʔnt natɪrt tɗdamʔʔna tɪna nɛ na wenbɪ bɪtɛbulʔ tɛtɛ qɛyɪ-qɛyɪ-daʔ waalʔ kamaata ktwɪlt wenbire sɔɔlɪm ktɪɲ.

Wɛqɛ 22

ɪrʊ baa weenɪ tɔɛ trʔʔa-daʔ nɛ wɛnʔ yɪko trʔʔa wenbʔ badaʔ tɔɛ nɛ befɛɛ ɪrɔɔzɪ. Bulʔ tɪlast ɪbɪɪzɪ iyuʔ ariziki, zamɔɔ na taʔqɛwʔ dɛɛ yɪko wentɪ tɗdamʔʔna ɗɛɛ ɪrʊtɪ nɛ na ɗɗɪtɪɲa ɗɛɛ blɪzʔn-daʔ bodɛ ; bulɪtɪnʔ tɛɛɗi-daʔ-dɛɛ kookʔrt na ɗɛɛ qɹuɪlɪnya-dɛɛ cɔwʊɛ bɗdamʔʔna tɛɛɗi-dɛɛ yɪkowʔ nɛ.

Wɛqɛ 23

Bɪnbɔɔzɪ ɪrʊ baa weenɪ ɗlʔ tumɛɛ yʔʔ ɗɗɪtɪɲa ɗɪzɪ ɗɛɛ tumɛɛ qɛyɪ-qɛyɪ-daʔ kʔma blɪkʔlʔ ɗcɔɔ bɪka tumɛɛ fɛyɪ.

Bumɔɔna barɪɲa bɔwɛnʔ fɛrɪtt qɛyɪ-qɛyɪ ʔ bɪgɛɛ baalʔ tumɛɛ bɗdakɛɛna tarɪt.

Weenɪ ɪɪɲa wʔnlʔm tumɛɛ nɛ, bulʔ tɪlast iyuʔ fɛrɪtt qɛyɪ-qɛyɪ ɲɗɛ wenbɪ blɪtɛ bulʔ ɪbɛɛmt ɗɛɛ koobire qɛyɪ-qɛyɪ-daʔ nɛ yʔʔ wenbɪ rɪɲa blɪnbɪzɪ bɪfɛɛ bɔrɔɔzɪ nɛ.

ɪrʊ baa weenɪ wɛnʔ yɪko ɪsʊʊ bɔwʊqɛ yʔʔ ɪstɪnʔ bɔwʊqɛ wenbɪ blɪtɛ bulʔ boyoo befɛɛ badɪ bɔrɔɔzɪ nɛ.

Wɛqɛ 24

ɪrʊ baa weenɪ wɛnʔ yɪko iyuʔ fɛɛzɪɪ yʔʔ amʊʊzɛ yʔʔ bɛfɛɛ yi tumɛɛ-dɛɛ leerɪ-dɛɛ fɛrɪtt qɛyɪ-qɛyɪ ɲɗɛ yʔʔ tumɛɛ-daʔ-dɛɛ nɪbaawʊ sɪɪʊʊ-dɛɛ yɪko.

Wɛqɛ 25

ɪrʊ baa weenɪ wɛnʔ yɪko ɪqɪ bɪtʔlʔyt na bɪfɛɛ ɗɛɛ alaafɪya-rɔ yʔʔ ɗɛɛ alaafɪya cɔwʊɛ tɪna igoobire

wenbí bulá bí kíq̄iim yáá kúsúúdi yáá yaaq̄ooq̄é yáá ɪd́éé alaaf́iya bɛɛḿl na ɪd́éé zamɔɔ-daá cɔwɔ̄ɔ̄.

B́lnbɔɔźl befé́ré ɪɔɔźl á b́lgéé ɪdoyuúta t́mɛ́rɛ yáá kɔdɔḿ wáágba-yɪ yáá lgéé madaf́iya yáá weení ɪq̄ɛɪɔ̄ yáá ɪwaalɔ̄ waaźl ńé yáá weení waalá kɔ̄bɔńl yáá weení wɛɛbédɪ ɪd́éé árisikí ńé b́dɛkɛ́ɛna ɪɔɔĺm.

Wenbá b́éwɛ ɪɔ̄rɔ̄ɔ̄-d́éé sááɪɪ-daá ńé na bíya kúmúwáa wɛná ýiko bastná ẃé. Bú báa weení baalɔ̄rɔ̄-yɪ hiiye-daá yáá hiiye wɔ̄rɔ̄ ńé mɔ̄ɔna befé́re baríŋa bɔrɔ̄.

Wéq̄ɛ 26

B́lnbɔɔźl báa weení ɪcáa t́líl. T́líl cááɪɪ waalá t́lɪast ḱlá faala. Báa t́líl cááɪɪ ŕŋa talá faala, bulá t́lɪast bíya kúmúwáa d́éŋgt ɪlá faala. Bíya kúmúwáa-d́éé ẃlíl ḱéé dóóle gɛ. ɪzámɔ̄st-d́éé t́líl cááɪɪ waalá t́lɪast báa weení ibó ɪlá kɪ. B́lnbɔɔźl bú báa weení ɪb́lílzɪ ɪbó ɪɔwɔ̄-ɪɔwɔ̄ ŋgt á b́lgéé weeq̄i iyuú wenbí b́lnbɔɔźl ńé.

T́líl cááɪɪ waalá t́lɪast b́ka kiyéle báa weení ɪcɔɔ q̄úúlinya-daá iyuú ɪɪt b́ka kiyéle tráa ŕŋa t́líl q̄amá-d́éé ýikowá-d́éé gírímá na bɛd́éé kezénbíídi t́jaaréé ńé. B́lnbɔɔźl kɪstná wenbí b́damáána tráa-d́éé baŋmáɪt baníl q̄amá ńé, na bɛd́éé q̄amá ćém, na nyɔɔźɪt b́damáána téédɪ, bɔwɔ̄q̄ɛwá na aq̄íiniwá-q̄éé q̄amá-daá sɔ̄ɔ na q̄ɔq̄ɔ kɪstná téédɪ-d́éé bɔwɔ̄q̄ɛ baayáa q̄ɛ stɪ Nations Unies ńé-d́éé t́mɛ́-d́éé bɪɪzá-daá bode.

Caanáa wɛná ýiko baq̄u bebiya t́líl cááɪɪ wenkí bɔɔɔɔĺéé ńé.

Wéq̄ɛ 27

ɪrɔ̄ báa weení wɛná ýiko ifu tráa wenbá ɪɔɔĺéé ńé, ɪq̄i bɛd́éé nɔ̄ɔzɪ t́mɛ́rɛ-d́éé anfaańlwá, b́ka ɪstná-wɛ t́líl ḱífatt-d́éé cááɪɪ-daá na iyuú b́d́éé anfaańlwá.

Báa weení wɛná ýiko bekéti ɪd́éé kptná na ɪd́éé ɪrɔ̄tɪ-d́éé hákiwá b́damáána ɪd́éé kptná ḱífala lám, na

Idée takaradawá waanmáa né na Idee nũũzi timére dũdũ.

Wéde 28

Irũ báa weení wená yíko iyéle bofu mará nyazi yíková na kezéńbíidi ttwe bɔwɔtti ttina tt-daá né bɔdamáána zamɔɔ yáa dũúlinya rĩŋa né.

Wéde 29

Irũ báa weení wená wenbí bũbɔɔzi ulá zamɔɔ wenkí kt-daá Idee céré-céré kɔwe né.

Bulá túlast Idee yíková-dée fũúle na Idee wánní níni na Idee kezéńbíidi, ítlí sɪst bɔɔmɔɔná ífíle téédí-dée mará káma báa weení iyuú ttllí na tfa tráa-dée yíková na kezéńbíidi-dée gírímá. Na dũdũ, bũdũũ bũtzi tfa téédí na Irũ báa weení-dée cɔwɔre níni gírímá bɔdamáána zamɔɔ wenkí-daá báa weení wená ldi né.

Bɔɔmɔɔná yíková na kezéńbíidi tũm tũtũná tĩndi na wenbí laadá-dée bɔwɔde baayáa de sɪst Nations Unies waanmáa basíi ɪst bãnũmnáa ttrɔ né.

Wéde 30

Bɔɔbɔɔzi naáru ɪkéezi mará ana adée nabũru nyazi wenbí bɔdamáána téédí yáa téédí kũjũũ dũnáa yáa ulá wenbí bte bunúúdi yíková yáa kezéńbíidi-dée tɔm ttwe takaradá ktina kt-daá né.